

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 3Cdo/13/2019                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 6617211635                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.04.2020                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Dušan Čimo                |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2020:6617211635.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci dedičstva po poručiťke I. P., rod. P., zomrelej X. októbra XXXX, naposledy bývajúcej vo M., o prejednanie dedičstva, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 2D/ 366/2017, o dovolaní JUDr. H. M., advokáta v Q., proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. júla 2018 sp.zn. 12CoD/3/2018 takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) uznesením z 10. januára 2018 č.k. 2D/366/2017-63, Dnot 246/2012 I. určil všeobecnú hodnotu majetku poručiťky, výšku jej dlhov a čistú hodnotu dedičstva sumami uvedenými vo výroku (inak 25.275,25 €, 0 € a 25.275,25 €), II. schválil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva (podľa ktorej všetok hnutelný i nehnuteľný majetok poručiťky aj majetkové práva nadobudol dedič A. Q., jeden z dvoch synov poručiťky) a III. súdnemu komisárovi JUDr. E. D. priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov spolu v sume 335,40 €, ktorú mu je na základe výsledku konania o dedičstve povinný zaplatiť dedič nadobúdajúci dedičstvo.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) uznesením z 26. júla 2018 sp.zn. 12CoD/3/2018 odmietol odvolanie JUDr. H. M. z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou v zmysle ustanovenia § 386 písm. b/ Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákona č. 87/2017 Z.z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z.z., ďalej len „C.s.p.“), ako aj z dôvodu, že odvolanie smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa podľa § 386 písm. c/ C.s.p. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade nedošlo k uzavretiu a schváleniu dohody dedičov a veriteľa o vyporiadaní pohľadávky veriteľa, k dohode dedičov o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov a nebola ani nariadená likvidácia dedičstva. Zdôraznil, že vzhľadom k tomu, že pasíva dedičstva neboli vyporiadané a dedičia namietali ich spornosť, postupoval súd prvej inštancie správne, ak JUDr. H. M. (veriteľa dedičmi

popieranej pohľadávky voči poručiťke) nepovažoval za účastníka dedičského konania, pričom z odvolaním napádaného uznesenia vyplýva, že účastníci dedičského konania sa po poučení o práve podať opravný prostriedok, vzdali práva podať odvolanie proti uzneseniu o dedičstve a zobrali na vedomie, že toto nadobudlo právoplatnosť dňom vzdania sa tohto práva, t.j. 10. januára 2018.

3. Proti takémuto uzneseniu odvolacieho súdu podal JUDr. H. M. (ďalej tiež len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ C.s.p. namietajúc procesnú nesprávnosť postupov oboch súdov, odnímajúc mu možnosť pred nimi konať najmä tým, že nebol pribratý do dedičského konania napriek tomu, že je presvedčený, že o jeho právach a povinnostiach sa malo konať. Navrhol preto zrušenie uznesení oboch nižších súdov s požiadavkou na určenie výšky jeho pohľadávky ako výšky dlhu poručiťky sumou 30.771 € a požiadavkou na uskutočnenie dedičského konania týkajúceho sa zatajeného majetku (podľa dovolateľa dvoch garáží).

4. Obaja dedičia poručiťky (A. Q. a D. P.) navrhli dovolanie zamietnuť (?), majú za to, že toto je len účelovým.

5. Dovolanie je v danom prípade podané v tzv. dedičskej veci, teda v konaní o dedičstve, od 1. júla 2016 upravenom v Civilnom mimosporovom poriadku (v zákone č. 161/2015 Z.z. v znení zákona č. 137/2019 Z. z., ďalej len „C.m.p.“). Vzájomný vzťah medzi C.m.p. a C.s.p. je vymedzený v § 2 ods. 1 C.m.p., podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia C.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak. Pretože C.m.p. vo svojich ustanoveniach §§ 76 a 77, obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, pokiaľ ide o prípustnosť dovolania v konaniach o dedičstve (a inak ani v prípadoch iných mimosporových konaní vyjmúc výslovné vylúčenie dovolaní proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania - tu por. § 76 C.m.p.); prípustnosť dovolania bolo potrebné posudzovať podľa ustanovení C.s.p.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C.s.p.), zisťoval najskôr, či dovolanie podala oprávnená osoba, teda účastník konania (§ 424 C.s.p.), pričom dospel k záveru, že dovolanie JUDr. H. M. treba odmietnuť (§ 447 písm. b/ C.s.p.).

7. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétného dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - t.j. či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné, pričom objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami §§ 420 a 421 C.s.p. Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétného dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - t.j. či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania; pokiaľ teda dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristupuje už k skúmaniu prípustnosti dovolania z hľadiska ustanovení §§ 420 a 421 C.s.p.

8. Podľa § 424 C.s.p. môže dovolanie podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že JUDr. H. M. podaním z 23. októbra 2017, podaným rovnaký deň a súdu prvej inštancie došlým deň nato žiadal o zaradenie ako účastníka konania do dedičského konania po poručiťke I. P., rod. P. s prihlásením doň pohľadávky vo výške 30.771 €. Dedičia prítomní na pojednávaní uviedli, že popierajú prihlásenú pohľadávku do dedičského konania v celom rozsahu. Zároveň uviedli, že D. P. (jeden z dedičov poručiťky), podal na JUDr. H. M. v súvislosti so zastupovaním ním poručiťky (na základe ktorého zastupovania mala vzniknúť a bola tiež prihlásená predmetná pohľadávka do dedičského konania) trestné oznámenie a toto tvrdenie doložili i zápisnicou o trestnom oznámení, spísanou na Okresnej prokuratúre Lučenec 8. novembra 2017 pod sp.zn. 4 Pn/17/6606-1. Vzhľadom na spornosť pohľadávky potom súdny komisár postupoval v zmysle § 198

ods. 1 C.m.p. (podľa ktorého ak sú majetok alebo dlhy medzi účastníkmi sporné, obmedzí sa súd len na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistej hodnoty dedičstva na ne neprihliada). Odvolací súd zdôraznil, že úkonom toho, kto sa na súdneho komisára obracia s požiadavkou, aby v konaní o dedičstve bola zohľadnená jeho pohľadávka z právneho vzťahu, v ktorom mal postavenie veriteľa a poručiteľ postavenie dlžníka (čiže prihlásením pohľadávky v rámci konania o dedičstve), sa s konečnou platnosťou nezakladá jeho procesný status účastníka konania, ani mu nevzniká nárok na to, aby v tomto konaní bolo rozhodnuté o existencii jeho pohľadávky, prípadne aby prihlásená pohľadávka bola zaradená do pasív dedičstva, a aby dedičom bola uložená povinnosť uhradiť veriteľovi dlh. Určitý dlh sa do pasív dedičstva zaraďuje iba vtedy, keď dedičia tento dlh nespochybňujú a nie je medzi nimi sporné, či poručiteľ tento dlh mal. Na základe úpravy z ustanovenia § 168 C.m.p. (citovaného už i odvolacím súdom) je tak účastníkom dedičského konania veriteľ poručiteľa (len) : a/ v rozsahu uzavretia a schválenia dohody dedičov a veriteľa, ktorou sa vyporiadava pohľadávka veriteľa; b/ v rozsahu uzavretia a schválenia dohody dedičov a veriteľa o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov alebo c/ po právoplatnosti uznesenia o nariadení likvidácie dedičstva, ak prihlási svoju pohľadávku.

10. Neobstoí ani námietka, že súd mal v konaní o dedičstve rozhodnúť o pribratí dovolateľa za účastníka konania, pretože platná úprava procesného práva takýto postup (použiteľný inak pre všetky mimosporové konania) predpokladá výlučne v prípade predbežného záveru súdu o tom, že tomu, kto sa v konaní nezúčastnil od jeho začatia, procesný status účastníka prislúcha, v čom práve medzi dnešnou úpravou v C.m.p. a niekdajšou v O.s.p. (Občianskom súdnom poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, zrušenom práve pri rekodifikácii slovenského civilného procesu v roku 2015) niet žiadneho rozdielu (v tejto súv. por. § 10 ods. 1 C.m.p. aj § 94 ods. 2 O.s.p., podľa ktorých celkom identického znenia ak sa niekto z tých, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať, nezúčastní konania od jeho začatia, vydá súd, len čo sa o ňom dozvie, uznesenie, ktorým ho priberie do konania ako účastníka. V prejednávanej veci však dôsledkom popretia pohľadávky neskoršieho odvolateľa i dovolateľa dedičmi v spojitosti s celkom jednoznačnou (kategoricou) úpravou procesných situácií, v ktorých veriteľovi poručiteľa prináleží status účastníka konania o dedičstve, bolo nielen zákonom výslovne predpokladané obmedzenie sa súdu na zistenie spornosti pasíva dedičstva bez prihliadania naň pri výpočte čistej hodnoty dedičstva, ale tiež nedostatok potreby rozhodovania o nepribratí JUDr. H. M. do konania (tento z dôvodu uzákonenia príslušnej potreby aj povinnosti súdu len v prípadoch pozitívneho - a nie aj negatívneho - rozhodovania). Pre úplnosť sa napokon v tejto časti žiada poukázať i na ustanovenia § 212 ods. 1 a 2 C.m.p., podľa ktorých nezariadenie majetku alebo dlhov, ktoré boli medzi účastníkmi sporné, do dedičstva nebráni účastníkom, aby sa domáhali svojho práva žalobou a skončenie konania o dedičstve nebráni tomu, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, aby sa domáhal svojho práva žalobou okrem prípadu, keď sa vykonala likvidácia dedičstva.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd nemal inú možnosť, než zhodne s oboma nižšími súdmi konštatovať, že JUDr. H. M. v prejednávanej veci procesný status účastníka konania nevznikol a pretože absencia takého statusu nemala pôvod v nesprávnom procesnom postupe súdu odvolacieho súdu, ani súdu prvej inštancie, ale v uplatnení celkom jednoznačnej právnej úpravy, dovolanie dovolateľa, ktorý nebol účastníkom konania pred nižšími súdmi, ako podané neoprávneným subjektom podľa § 447 písm. b/ C.s.p. odmietol.

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.